

מסורת הש"ס

(א) [תוספתא פ"ד, ט] קמן
קכה: קס"א, ט [נ"י חס'
קמן קס"א: ד"ה וחדו]
(ד) [תוספתא פ"ד, ט] ש"ל
מ"ז ע"ש, (ו) קמן קס"א,
(ז) כ"ה ט, (ח) י"א א"ל
(ט) [תוספתא כ"ה פ"ד,
י] ח"מ מ"ז, ט [לעיל חס'
(ז) [ש"ס ו"ט], (ח) [נש"ל,
ט] שלל צנען ולא כרבן
במשעה והיה כדור אפי"ל

לעזי רש"י

ט"ש, ערכה.
אלו"ם, צ"ח (אלו"ם).

מוסף רש"י

שגדרן לעצמם. שחמק
לחם [קס"א קס"א]. צ"ח
לקשר. מנר שבת (ש"ס).
הקש שעל גבי המטה.
וקמח' להקדש ומוקד' הוא
ולא לשכב עליו ומעטנו
כ"י שיהא ק"י וד' לשכב.
לא יענינו בידו. דמוקד'
הוא, אבל מעטנו בגופו.
בכפיו וטלטלו מן הצד הוא
ללא שמים טלטלו [קס"א
קס"א]. או שהיה עליו
בר או סדין. דלג' דעמיה
דלוק'ה [ש"ס] מעשה מות
כל עליו (ש"ס). מכניס אדם
מלא קופתו עפר. כנסת
ותמנו כמקום אחד, ועושה
בה כל צרכיו. ולא אמרנו
טענה לה לגבי קרקע בית
חיידי דוטרם [ב"ב ח, ט].
הוא שיחד לו קרן זרית.
ולא שטמה, ומוכחא מילתא
דלגריז ק"י ע"י לה, ועפר
מיוחס קמח שאלו מוכר
לא תפירה ולא כמשה אלא
המה (ש"ס).

מוסף תוספות

א. ואפי' טמן בהן אין
מטלטלין אותן. ח"י ב"ר.
ב. להטמנה. חס' ה"ה.
מיהו ייחדן להטמנה אפי'
בשל הפתק מטלטלין
אותן. ח"י ב"ר. ג. [א"צ]
דישבה שלא הולמנה
גרעא מהומנה גירדתא.
רש"י. ופ"ש אם חשב
עליה כשמואל וא"ע
שלא ישב. רש"י. I. שלא
מצאנו הומנה מועלת כ"א
לגבי מוקד' לשו"י מוכן,
וה"ל הני פקודין וצ"ח הן
מוקד' דתמיהו לטויה
קיימי, ומש"ה בעי הומנה
ובלא הומנה אסירי. חס'
ר"י. ו. ולא יצא. חס'
ה"ה. I. ולא יצא. חס'
חס' ה"ה. I. א"ל
בעלמא. חס' ה"ה.

נוטל את הכיסוי. אלא הנהך דעמן נמי קאסר לטלטולי אלא על ידי כיסוי: יחדן להטמנה. לעולם: רבינא אומר. לעולם דקאמר רבא אס טמן בהן מותר לטלטל דכמאן דיחדן להכי דמו ורבא לאו אמתניתין קאי דמתניתין בגיזין של הפתק דודאי עמיד להחזיק משם ולא יחדן לך: הפתק. מערכה גדולה שעורכין ומושיצין להקדשות לסמורה שקורין ט"ש בין של בגדים בין של צמר בין של חגדים וצמר מלוח: חריוס. ענפים קשים כעץ. משוקשו שדראות של לולבין ונפלו עליו שלהן קרי להן חריות: שגדן. כל (לקיטת) [קל"ט] תמרים קרי גדיה: צ"ח לקשר. לקשר יחד מצעוד יום להוסיף שלישיה עומדים ואס לא קשר יחד אסור לטלטל למחר דלא הו יחד במחשבה: וד אפי אמר ישב. עליהן מצעוד יום: וא"ע"פ שלא חישב עליהן לישב למחר גלי דעמיה דלישיבה קיימי: פקודין. פשתן סרוק שנותנין על המכה: צליפה. למר מופשן היתן על המכה: בזמן שצנען צנען. גלי דעמיה דלמכה קיימי להניחן עליה צנען דלאו לרפואה יניחו אלא שלא ישרטו מלבושיו את מכמו והוא ליה כמלבוש דעלמא. אבל לא צנען צנען דלאו מלבוש יניחו הוא ליה משאוי ואין יוצאין צו לר"ה: ואס יאל בהן כו'. היינו כרב אפי דלמר ישב א"ע"פ שלא קשר ולא חישב: אף אן נמי סנינא. כרב אפי: קש. סממיה לנינא קאי ללבוש או להסקה ומוקד' הוא ואס היה נמון על המטה ולא לשכב עליו וצא צנען לשכב עליו והוצרך לנענעו ולשוטחו לשיבה שלא יהא צבור וקשה: לא ינענעו צידו. קאסור לטלטלו: אבל מנענעו בגופו. כלאחר יד: או שהיה עליו כר או סדין. ששכב עליו מצעוד יום וא"ע"פ שלא יחדן לך ולא חישב עליו דהיינו כרב אפי: ומאן סנא. דלעיל דאמר צריך לקשור ופליג אדרבן שמעון: ולא ידענא. ועירי קאמר לה: דעירידי. ולא יכלו לקשור מצעוד יום והתם הוא דשרי צנא קישור אבל בעלמא לא: מכניס מלא קופסו עפר. לכסות צו צואה ורוק ומערה העפר ציטו לארץ ונוטלו תמיד לכל צרכיו: והוא שיחד לו קרן זרית. דהו כמוכן ועומד לך

אבל נתנו צמלע ציטו למדרס רגלים הרי הוא בטל לגבי קרקעית הבית ומוקד' ואסור: כרבן שמעון. דשרי במחשבה צמלמא שאין מעשה מוכיח שעומד לעשות צרכיו: דבר מעניד מעשה. שכן מעשה הוא שיכול לעשות צו מעשה הוכחה: לימא כסנא. הא דרב יהודה צמידי דלאו צר מעשה: חפין. משפספין את הכלים צנען ללחמאן: חוץ מכלי כסף נגרתקון. כמין עפר שגדל צמחית של יין וקורין לו אלו"ם והוא עיקר תקון כלי כסף וגורר אותו שבהם כך והוא ממוקד שהוא אז דגריר ליה אלא משום מוקד' קאסר ליה ומגא דשרי כגון שהכניס מלא קופתו לך ועירה על גבי קרקע ומאן דאסר קסבר צעין מעשה חס' יכיל: לא דקויה עלמא. צמידי דלאו צר מעשה לא צעין מעשה דלית להו הא דרב יהודה וטעמא מאן דאסר דוימנין דגריר ואף על גב דלא מייכין לגרור אסור כדבי יהודה דלמר דבר שאין מתכוין אסור ומאן דשרי כר"ש ואימא סיפא אבל לא יחוף בהם שערו ואי ר"ש משרא קשרי דתנן

במה טומנין פרק רביעי שבת

ג.

אל"א אי איתמר ב'. אין גירסא זו נכונה דלכאורה משמע שלרבא עמנו היה מקשה וטפי הו ינחא אי הוה גרס אלא אמר רבא אבל לפי זה הוה צריך לומר דרבינא לפלוגי אהא: רבינא אומר בשל הפתק שנו. ומילתא דרבא דקאמר מעיקרא וצ"ח איהו של הפתק ותימא דרבא

קאמר לא שנו משמע דלמתניתין קאי והא מתניתין מיייר בשל הפתק וי"ל דרש"א מיייר בכל גיז' צמר בין של הפתק בין שאינם של הפתק דאין מטלטלים אותן וקאמר רבא לא שנו בהנהו שאינה של הפתק אלא שלא טמן בהן אבל טמן בהן מטלטלים אותן והא דקמי סיפא כ"ל הוא עושה כו' בשל הפתק קאמר וא"ע"פ שטמן בהן אין מטלטלין כיון שלא הזמין: ורב אפי אמר ישב א"ע"פ ש"א קשר ויש"א חישב. רבינא שמשון הוקן פסק כרב אפי מדקאמר צממון רב אפי שהוא צממא מתני' נמי דקא' ור"ת פוסק כרב מנח קושיא כמו שפורש צפרן של הכלים (לקמן דף קו. ד"ה ר"י אומר וכו'):

בפקודין ובציפא. פרי"ח כיפה שיש בה שער ונותנין אותה צראש הקרע ונראה שהוא שער ראשו: אבל לא צנען בשמן אין יוצאין בהן. לאו דוקא אין יוצאין דאפילו לטלטל אסור לפי שאינם מוכינס אלא נקט אין יוצאין אגב רישא וצממון נמי דקאמר אבל יאל בהן שעה אחת מצעוד יום לאו דוקא יאל דהוא הדין ישב בהן ציטו:

ואם יצא בהן שעה אחת ב'. א"ע"פ ש"ל צנען ולא חישב היינו כרב אפי דלמר ישב א"ע"פ שלא חישב ולא קשר לה"י רש"א דקמי יוצאין בהן קישור צנען מלא אריא צנען אפילו חישב נמי דהא כיון דממיר יאל א"ע"פ שלא צנען ולא חישב כל שכן חישב"ה ולא צנען דלכאורה ישיבה גריעא ממחשבה וכן נמי יציאה ומירן דהאי דקאמר צנען לא ללאת בהן צנען אלא כדי ללאת בהן מצעוד יום ואחר כך נמלך וא"פ"ה יכול ללאת בהן צנען:

ול"א ידענא אי בית האב"ה הוה. פ"י אי משום ציט ה"ה האכל המיר אי משום ציט המשה': רבי יהודה ה"מכניס אדם מלא קופתו עפר ועושה בה כל צרכו דרש מר זוטרא משמיה דמר זוטרא רבה ויהוא שיחד לו קרן זרית אמרו רבנן קמיה דרב פפא כמאן כרבן שמעון בן גמליאל דאי כרבנן האמרי בעינן מעשה אמר להו רב פפא אפילו תימא רבנן עד כאן לא קאמרי רבנן דבעינן מעשה אלא מידי דבר עבידא ביה מעשה אבל מידי דלא בר מיעבדא ביה מעשה לא נימא כהנאי בכל יחפין את הכלים חוץ מכלי כסף נגרתקון [הא נתר וחול מותר והתנאי] נתר וחול אסור מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר בעינן מעשה ומר סבר לא בעינן מעשה לא דכולי עלמא לא בעינן מעשה ולא קשיא [הא רבי יהודה הא ר' שמעון] הא רבי יהודה דאמר דבר שאין מתכוין אסור הא ר' שמעון דאמר [דבר שאין מתכוין מותר במאי אוקימתא] להא דשרי כר"ש אימא סיפא אבל לא יחוף בהם שערו ואי ר"ש משרא קשרי דתנן

גיר

יהודה ה"מכניס אדם מלא קופתו עפר ועושה בה כל צרכו דרש מר זוטרא משמיה דמר זוטרא רבה ויהוא שיחד לו קרן זרית אמרו רבנן קמיה דרב פפא כמאן כרבן שמעון בן גמליאל דאי כרבנן האמרי בעינן מעשה אמר להו רב פפא אפילו תימא רבנן עד כאן לא קאמרי רבנן דבעינן מעשה אלא מידי דבר עבידא ביה מעשה אבל מידי דלא בר מיעבדא ביה מעשה לא נימא כהנאי בכל יחפין את הכלים חוץ מכלי כסף נגרתקון [הא נתר וחול מותר והתנאי] נתר וחול אסור מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר בעינן מעשה ומר סבר לא בעינן מעשה לא דכולי עלמא לא בעינן מעשה ולא קשיא [הא רבי יהודה הא ר' שמעון] הא רבי יהודה דאמר דבר שאין מתכוין אסור הא ר' שמעון דאמר [דבר שאין מתכוין מותר במאי אוקימתא] להא דשרי כר"ש אימא סיפא אבל לא יחוף בהם שערו ואי ר"ש משרא קשרי דתנן

גיר

עין משפט
נר מצוה

יב א מ"י פ"ה מה' שנת
ה"י' סנה לאין סנה
טו"ש"ע א"ר' סימן קס"ה
ספ"ק א:
ב ב ג מ"י פ"ה מה' שנת
ה"י' סנה לא טו"ש"ע א"ר' סימן קס"ה
ספ"ק א:
ב ב ג מ"י פ"ה מה' שנת
ה"י' סנה לא טו"ש"ע א"ר' סימן קס"ה
ספ"ק א:
ב ב ג מ"י פ"ה מה' שנת
ה"י' סנה לא טו"ש"ע א"ר' סימן קס"ה
ספ"ק א:

בא ד מ"י פ"ה מה' שנת
ה"י' סנה לא טו"ש"ע א"ר' סימן קס"ה
ספ"ק א:
ב ב ג מ"י פ"ה מה' שנת
ה"י' סנה לא טו"ש"ע א"ר' סימן קס"ה
ספ"ק א:
ב ב ג מ"י פ"ה מה' שנת
ה"י' סנה לא טו"ש"ע א"ר' סימן קס"ה
ספ"ק א:
ב ב ג מ"י פ"ה מה' שנת
ה"י' סנה לא טו"ש"ע א"ר' סימן קס"ה
ספ"ק א:

רבינו הנאל

רבינו הרבא דאמר שלא
שנו אלא שלא יחדן
להטמנה, ואבל יחדן
להטמנה מטלטלין אותן,
דהא ר' נמי כוותיה.
ורבינא דהוא בתראה
אוקמה משמנה בשל
הפתק. פ"י הפתק, לשון
יוני הוא, כגון אורז
המוטל לסחורה כדתנן
ב"ב [ז"ל] החובבים הבאים
מן הסליה אסורין ומן
הפתק מותרין, ותנא [ש"ס]
חבין והקלטאות
הבאים מן הפתק ומן
האוצר ומן הספינה מותרין,
וכתנן גיז' צמר של
הפתק אין מטלטלין אותן
אם התקין בעל הבית
של דקל שגדן לעצמו
ונמלך עליהן לשיבה.
אוקימנא ר' חנינא בן
עקיבא אומר צריך לקשר,
ר' שמעון בן גמליאל אומר
אין צריך לקשר. אמר
רבה בר בר חנה.
כרשב"ג, וא"ע"פ דאמר רב
יקשר הוא אמר שמואל
יחשוב כרבה בר בר חנה.
ידו' אפי' נמי דאמר כי
הא תנא, דתני יוצאין
בפקודין ובציפא כו', פ"י
פאה נכרית והוא שיער
שעורו (בכפה) [וכיפה]
והקדק נותן בראשו ונראה
כי אותו שיער [שבכפה]
שיער ראשו הוא, ואם יצא
בהן שעה אחת מצעוד יום
דיו. הא דאמר רב אפי
עריפא מדשמואל, ונמצא
רב לביהוה יחיד ויחיד
ורבים הלכה כרבים. הא
אמר רב יהודה מכניס
אדם מלא קופתו עפר, כבר
פרשתי במסכת י"ט. דלא
(אכרע בהא מילתא) [ב]
מיעבדא ביה מעשה]. נימא
כהנאי בכל יחפין את הכלים
כו', מלשון אשה חופפת
וסורקת כו'.

(א) ע"י ערוך ערך אפתק.